

P O H Á D K Y

celoroční celoškolsní tematický projekt

školní rok: 2009/2010

Mateřská škola,
Základní škola a Dětský domov,
Ivančice, Široká 42

Úvod:

„Pohádek není nikdy dost.“ J. Werich

POHÁDKY jsou celoroční celoškolsní tematický projekt školského zařízení MŠ, ZŠ a Dětský domov, Ivančice, Široká 42.

POHÁDKY svou koncepcí navazují na předchozí celoškolsní celoroční tematické projekty

CIRKUS	2003/2004
OBČÁNEK	2004/2005
INDIÁNI	2005/2006
KOUZELNÍCI	2006/2007
CESTOVATELÉ	2007/2008
ZAHRADNÍCI	2008/2009

a čerpají ze zkušeností získaných z jejich realizace.

Celoroční celoškolsní tematické projekty vytvářejí společnou zážitkovou základnu pro všechny části školského zařízení

mateřskou školu
základní školu
základní školu praktickou
základní školu speciální
dětský domov
internát

a tím navazují atmosféru vzájemné spolupráce.

Obecné cíle celoročních celoškolských tematických projektů jsou:

- vytvořit základní dovednosti dobré komunikace a spolupráce
- nabízenými činnostmi působit jako primární prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
- vytvořit námětový základ pro hravé pojetí veškeré činnosti
- vytvořit podmínky pro dlouhodobou cílenou práci žáků
- poskytnout zajímavé náměty na činnosti, které pomáhají utvářet pozitivní vztah k životnímu prostředí
- vytvořit příležitosti pro poznání multikulturality jako prostředku vzájemného obohacování

Obsah každého celoročního projektu řeší situace vybrané z průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem
- mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- spolupráce a kompetice (soupeření) - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, pro etické zvládnání situací soutěže

Environmentální výchova

- vztah člověka k prostředí – příroda a škola

Multikulturní výchova

- multikulturalita - multikulturalita současného světa, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

POHÁDKY se zaměřují na podporu **osobnostní a sociální výchovy** s cílem konkretizovat a oživit realizaci průřezového tématu osobnostní a sociální výchova ve školních vzdělávacích programech realizovaných ve školském zařízení:

- Hravý svět (ŠVP pro PV)
- Hravá škola (ŠVP pro ZV)
- Hravější škola (ŠVP pro ZV – LMP)
- Hravý domov (program pro dětský domov)
- Hravé odpoledne (ŠVP pro internát).

POHÁDKY využívají a dále rozvíjejí možnosti, které škola zajistila dotovaným projektem „ **Život jako v pohádce**“ – dotace Jihomoravského kraje z programu prevence sociálně patologických jevů ve výši 35 000 Kč.

Druhý týden v září bude v rámci téhož projektu uspořádán třídní tematický POHÁDKOVÝ pobyt všech žáků základní školy v Dolních Věstonicích s cílem optimalizovat na počátku školního roku klima ve vrstevnických skupinách.

Projekt POHÁDKY je rozdělen do čtyř bloků, které na sebe navazují a prolínají se:

- **Vstupujeme do světa pohádek** (seznamování s pohádkami a pohádkáři)
- **Tvoříme a vymýšlíme** (kostýmy, loutky, dekorace, vlastní pohádky)
- **Ve světě pohádek** („cizí“ pohádky)
- **Po stopách princezen a králů** (cestování a závěrečný výlet)

V rámci projektu proběhnou tři tradiční speciální týdny se snahou co nejvíce v programu využít pohádkové motivy:

- Školní těšení zahrnující POHÁDKOVÝ pobyt v Dolních Věstonicích
- Vánoční těšení
- Prázdninové těšení

Výzdoba školy:

V duchu pohádek - nástěnky na chodbách školy s pohádkovými bytostmi, hrady, zámky, místy, kde se pohádky odehrávají, autory pohádek.

Využitelné televizní pořady:

- Večerníček – pro internát a DD

Pravidelné činnosti:

- Návštěvy knihovny v Ivančicích
- Návštěvy divadelních představení – využití nabídky MěKS v Ivančicích, divadla Radost v Brně a Janáčkova divadla v Brně (balet)
- Sledování filmových pohádek na společných představeních ve Dvoraně školy
- Projektové celoškolské dny – jednou za čtvrt roku

Doporučené a využitelné www stránky:

<http://www.ententyky.cz/> - tipy na výlety, akce, hry, omalovánky

<http://blassenweb.net/forum/tema/silena-pohadka-1522> - pro dospělé k odreagování

www.ndbrno.cz

Projekt **POHÁDKY** byl připraven na základě nápadů pedagogů z metodického sdružení konaného dne 13.2.2009 a následných konzultací. Jako inspirace posloužil projekt „**Putujeme pohádkami**“ ZŠ Klimkovice realizovaný v roce 2007/2008.

POHÁDKY 2009/2010

Konkrétní cíle:

1. **Zprostředkovat** skupině dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením (především komunikačním) co nejsrozumitelnější (pohádkové) **vzory sociálního chování**
2. Na vybraných pohádkových vzorech se naučit **odlišovat** dobro a zlo i ve skrytých podobách a osvojit si pozitivní přístup k životu (dobro vítězí nad zlem)
3. **Umožnit** všem dětem si vybrané pohádkové nebezpečné situace **prožít, vyřešit** a vhodně **reflektovat**
4. Starší žáky **motivovat k rozpoznávání** určitých jednoduchých vzorců nebezpečného chování v běžném životě
5. Prostřednictvím dramatizace pohádek **posilovat** u všech dětí a žáků **dovednost účinně komunikovat** a **budovat vzájemné zdravé vztahy**
6. **Vzdělat** celý kolektiv pedagogů školy na společném školení „Hry pro rozvoj zdravé osobnosti“ v dovednosti prožívat, nacvičovat a reflektovat sociální situace prostřednictvím modelových her
7. **Umožnit** všem žákům školy bez ohledu na sociální postavení rodičů **prožít** motivační třídenní pohádkami motivovaný pobyt v rekreačním zařízení a **optimalizovat** na počátku školního roku **klima** ve vrstevnických skupinách
8. Navázat na předchozí projekt ZAHRADNÍCI a **přenést i „pohádkové“ vyučování v maximální možné míře vyučování do zahrady**, během školního roku užívat a zabydlet zřízená vyučovací místa
9. **Pokračovat v popisování zahrady** (opatřování přírodnin na zahradě vhodnými popisky) tentokrát **odlehčenou pohádkovou formou** (Kouzelná jablkoň,
10. Poskytnout zajímavé náměty na pohádkové činnosti, které pomohou utvářet **pozitivní vztah k životnímu prostředí** (sběr a následné využití odpadového materiálu, pěstování kouzelných fazolí,.....

Speciální úkoly:

Práce s textem vybraných pohádek- učitelé českého jazyka v průběhu vyučování, četnost jedna vybraná pohádka za měsíc - (Budka, Vlč a kůzlátka, Červená Karkulka, Smolíček Pacholíček, Budulínek ...) - čtení po rolích, řazení textu, řazení ilustrací, popis místa, popis osob, převyprávění.

- ❖ společná dramatizace pohádek.
- ❖ výběr klíčové situace pohádky a její rozbor, dramatizace jiných možností konce pohádky
- ❖ natočení pohádky a následné reflektování celé dramatizace.
- ❖ úprava pohádky – převyprávění, přehrání se současnými atributy – starší žáci.
- ❖ ilustrace pohádek – leporelo jako výsledek společné práce

Podílení se na popisu zahrady (návaznost na projekt ZAHRADNÍCI, pokračování snahy odučit ve školní zahradě efektivně a zajímavě co nejvyšší počet hodin) – tzn. určení názvu bylin, stromů, keřů rostoucích na zahradě či jiných objektů a vytvořením a umístěním odolného popisku přímo do zahrady.

Vedení třídního Pohádkového sešitu – zaznamenávající přečtené, či aspoň sledované pohádky

Vedení školní Pohádkové kroniky – zaznamenávající prožité akce s pohádkami

Podílení se na tvorbě školního žákovského časopisu Slucháček – předávání článků o pohádkových činnostech

Vstupujeme do světa pohádek PODZIM

Cíle:

- Probudit zájem o projekt POHÁDKY – motivovat žáky výzdobou školy a seznámením s plánem činností během školního roku (akce, výlety, pohádkový pobyt)

- Prožít a užít si pohádkový třídní pobyt v Dolních Věstonicích s výlety na Sirotní hrad, Dívčí hrady, na zámek v Lednici
- Nastavit si pravidla chování pro nový školní rok - vytvořit Pohádkový řád
- Seznámit se (popřípadě prohloubit znalosti) s vybranými klasickými pohádkami – Červená Karkulka, Smolíček, Kůzlátka, Šípková Růženka (využití podzimních šípků)
- Připravit třídní pohádkový plán - umožnit dětem vybrat si pohádky, kterými se budeme v průběhu roku více zabývat

Matematika:

1. *Při praktických činnostech se seznámit s vybranými jednotkami hmotnosti - vážit kameny, jablka, jednotkami délky - při turistice v okolí Dolních Věstonic*
2. *Umístit na zahradu různé objekty se stanovenou a popsanou hmotností - pytel s pískem, kamenná kostka....*
3. *Vyrobít rozcestník na zahradu a osadit jej cedulkami se vzdálenostmi - starší žáci rozcestník, každá třída své cedulky (Kmen na rozcestník vyhledáme v terénu během Školního těšení, dřevěné cedulky již máme).*

Možné činnosti:

- Vyhlásit sběr krabic na společnou výrobu pohádkového hradu !!!!
- Výběr vlastní pohádkové postavy - kdo budu já
- Výroba vlastního kostýmu - ve spolupráci s rodiči
- Sledování a čtení pohádek - především základních klasických
- Založení *Pohádkového sešitu* s vedením údajů o „probraných“ pohádkách (název pohádky, hlavní postavy, rozlišení dobra a zla, ponaučení, ilustrace, autor, zajímavosti - podle možností dětí)
- Návštěva knihovny - školní i městské
- Třídní výstavka pohádkových knih

Celoškolní akce:

- *Pohádkový třídenní pobyt* v Dolních Věstonicích
- *Pohádkový průvod* – den na konci září, kdy se převlečeme do pohádkových kostýmů a ve Dvoraně se vzájemně představíme a naučíme se pohádkový pozdrav
- *Projektový den: Jablkobraní* – motivovaný pohádkou *O ptáku Ohnivákovi*, malování zlatých jablek, sklizeň jablek, slovní úlohy s jablky, sušení jablek, výroba kompotu, moštu a pečení štrúdlu, ochutnávka různých druhů jablek – poznávání podle chuti
- *Společný výlet do Pohádkového království v Praze* – podle finančních možností rodičů a zájmu dětí
- *Putování za světýlky*: večerní akce na zahradě pro nebojsy

Tvoříme a vymýšlíme ZIMA**Cíle:**

- Rozvíjet rukodělné dovednosti žáků –
 1. vyrobit si draka
 2. společně vyrobit hrad z krabic
 3. vyrobit pohádkové loutky – z papírových sáčků, z vařeček, z ...
 4. upéct a ozdobit perníčky a perníkovou chaloupku
- Podporovat fantazii dětí

Matematika:

1. Při praktických činnostech (výroba a stavění hradu) se seznámit s vybranými jednotkami délky, objemu a plochy, při pečení s jednotkami hmotnosti a objemu
2. Vyrobit „hrad“ z krabic a využít jej ke slovním úlohám podle možností dětí

Možné činnosti:

- Sledování a čtení pohádek – Perníková chaloupka v různých verzích, pohádky s dějem na hradech (stavba hradu z krabic), Sněhurka a sedm trpaslíků (příprava na návštěvu divadla), pohádky o dracích (příprava na drakiádu), pohádka *O Otesánkovi* (upozornění na zdravý životní styl, anorexii a bulimii)

- Návštěva knihovny – školní i městské
- Návštěva divadelního představení v Janáčkově divadle
- Sběr, popřípadě vymývání (od mléka) krabic, jejich lepení a natírání – každá třída (na hrad)
- Pečení a zdobení chaloupky a medových perníčků
- Výroba loutek
- Výroba hradu z krabic – společná práce pod vedením nejstarších žáků a učitelů VV
- Řešení slovních úloh vycházejících ze stavby školního hradu a pečení perníčků

Celoškolní akce:

- *Pohádkový den* – určený den, kdy se převlečeme do pohádkových kostýmů a v každém vyučovacím předmětu se budeme zabývat pohádkami, večer proběhne ve Dvoraně pohádkové filmové představení
- *Drakiáda* – přehlídka všech létajících draků
- Společná návštěva baletu *Sněhurka a sedm trpaslíků* v Janáčkově divadle v Brně – v pondělí 14. prosince 2009 od 10.00 (cena 40 Kč, 80 Kč a autobus) – součást *Vánočního těšení*
- Společný výlet do *Perníkového království* na Kunětické hoře v době Vánočního těšení – podle finančních možností rodičů a zájmu dětí www.pernikova-chaloupka.cz
- *Projektový den: Perníkobraní* - motivovaný pohádkou „O perníkové chaloupce“: pečení a zdobení perníčků na několika stanovištích – výroba perníkových chaloupek – součást *Vánočního těšení*
- *Pohádkový netradiční Betlém* – každé dítě se představí Ježíškovi jako pohádková bytost a předá mu vlastní pohádkový dáreček (např. Já jsem vodník Volšoveček a nesu Ti kouzelnou šupinu). Pohádková třídní skupina pak zatančí nebo zahraje nějakou hru nebo kousek pohádky.

Ve světě pohádek JARO

Cíle:

- Uvědomit si, že české pohádky nejsou jediné. Každá země má své vypravěče, své příběhy, své hrdiny. Poznávání pohádek využít jako cestu k poznávání jiných kultur.
- Představit dětem „cizí“ pohádky přiměřenou formou (sledováním hrané pohádky na DVD, četbou, prohlížením).
- Získat vědomosti o světových pohádkářích a pohádkách.
- Znat aspoň jednu „cizí“ pohádkovou postavu.
- Osvojit si základní zásady bezpečného pohybu na silnici
- Připravit *Pohádkový festival* jako prezentaci „cizích“ pohádkových bytostí.

Matematika:

1. Při praktických činnostech s mapou pracovat s vybranými jednotkami délky.

Možné činnosti:

- Návštěva knihovny.
- Návštěva divadelního představení.
- Zpracování pohádky Koloběžka první - četba, dramaturgie.
- Návčik bezpečné jízdy na koloběžce a na kole.
- Četba, prohlížení knih světových pohádkářů.
- Sledování filmových pohádek.
- Získávání informací o světových pohádkářích.
- Poznávání a odlišování našich a cizokrajných reálií - ovoce, zvířata, krajiny.
- Příprava vlastní prezentace na *Pohádkový festival* - výběr pohádky, pohádkové postavy, reálií, výroba kostýmu popřípadě loutky, sběr a interpretace informací, příprava krátkého vystoupení.
- Měření vzdálenosti na mapách, počítání s měřítkem mapy, doplnění rozcestníku na zahradě

Celoškolní akce:

- *Pohádkový den* - určený den, kdy se převlečeme do pohádkových kostýmů a v každém vyučovacím předmětu

- se budeme zabývat pohádkami, večer proběhne ve Dvoraně pohádkové filmové představení
- *Dopravní pohádková soutěž* – jízda na koloběžce, na kole
 - Návštěva divadla Radost v Brně (podle možností)
 - Návštěva Botanické zahrady – cizokrajné ovoce
 - Návštěva ZOO – cizokrajná zvířata
 - **Projektový den: Pohádkový festival** – přehlídka připravených třídních prezentací „cizích“ pohádek – pohádkové postavy, krajina, místní zvyky, jídla..... Na závěr pohádková diskotéka.

Po stopách princezen a králů LÉTO

Cíle:

- Důkladně se připravit na závěrečný školní výlet motivovaný stopami princezen, králů i českých pohádkářů (*Teplické a Adršpašské skály – Třetí princ, Krakonoš, Ratibořické údolí – Božena Němcová ?????*)
- Vystopovat místa kde se natáčely některé klasické české pohádky
- Navštívit nějaký hrad, zámek, zříceninu a seznámit se s pohádkou či pověstí, která se k němu vztahuje
- Prověřit získané celoroční znalosti a dovednosti ve školní soutěži „**O knihu pohádek**“
- Připravit pohádkové vystoupení na „**Zahradní slavnost**“

Matematika:

1. *Při praktických činnostech – zejména turistice či práci s mapou pracovat s vybranými jednotkami délky.*

Možné činnosti:

- Sledování a čtení pohádek – především předloh filmových zpracování
 - Sledování vybraných filmových pohádek – poznávání jejich exteriérů
 - Získávání informací o českých filmových pohádkách – kdo je točil, jaká byla předloha, kde se točily
 - Získávání informací o místě školního výletu
 - Výprava na hrad, zámek, zříceninu v okolí
 - Příprava pohádkového vystoupení na „*Zahradní slavnost*“

- Školní výlet
- Příprava a realizace soutěže „*O knihu pohádek*“

Celoškolní akce:

- *Pohádkový den* – určený den, kdy se převlečeme do pohádkových kostýmů a v každém vyučovacím předmětu se budeme zabývat pohádkami, večer proběhne ve Dvoraně pohádkové filmové představení
- *Soutěž „O knihu pohádek“* – třídní skupiny se pohybují po stanovištích, kde plní úkoly, jimiž prověřují znalosti a dovednosti získané během školního roku z pohádek.
- Společný výlet do *Strašidelného zámku* v Dolní Rožínce – podle finančních možností (vstup na program – do 12 let 90 Kč, starší 150 Kč + cesta)
<http://www.western.cz/page.php?ide=1258&title=Historie+a+sou%C4%8Dasnost>
- *Školní výlet* do míst, kde se točily české filmové pohádky
- *Zahradní slavnost*

Autoevaluace projektu POHÁDKY

Projekt se bude hodnotit za I. pololetí a na konci II. pololetí	
Sledovat a vyhodnocovat se budou především následující cíle a kritéria	
<i>Cíl:</i>	Využívat pohádky jako materiál ke čtení
<i>Kritérium</i> :	Počet přečtených pohádek
<i>Cíl:</i>	Zpracovávat pohádkové vzory sociálního chování, odlišovat dobro a zlo
<i>Kritérium</i> :	Počet zpracovaných pohádkových vzorů
<i>Cíl:</i>	Rozšířit slovní zásobu žáků v tematické oblasti –

	pohádky
<i>Kritérium</i> :	Počet odučených rozhovorů, článků ve Slucháčku o pohádkách
<i>Cíl:</i>	Optimalizovat klima ve školních skupinách dětí
<i>Kritérium</i> :	Počet pozitivních vazeb v sociometrických šetřeních
<i>Cíl:</i>	Vyučovat ve školní zahradě
<i>Kritérium</i> :	Počet odučených hodin ve školní zahradě
<i>Cíl:</i>	Děti i dospělí budou mít a používat pohádkové kostýmy
<i>Kritérium</i> :	Počet okostýmovaných osob